

ДО РЕКТОРА
на СУ „Св. Климент Охридски“,
проф. дфн Анастас Герджиков

чрез проф. дфзн Георги Райновски,
Декан на Физическия факултет

ОТНОСНО: Продължаващи неразумни, непоследователни и непрофесионални действия при ремонта на Астрономическата обсерватория на СУ от страна на фирмата-изпълнител „РЕСТСТРОИТЕЛ“ ДЗЗД

(Докладът е разгледан и приет единодушно от катедра „Астрономия“, протокол № 12 / 07.11.2023 г.)

ДОКЛАД

от доц. д-р Евгени Овчаров,
ръководител на Астрономическата обсерватория към ФзФ, СУ „Св. Климент Охридски“

от доц. д-р Тодор Велчев,
ръководител на катедра „Астрономия“ към ФзФ, СУ „Св. Климент Охридски“

Уважаеми г-н Ректор,

Настоящият доклад е продължение на доклад с вх.№ 70-06-442 от 28.09.2023, който от 02.10.2023 г. е със статут „Разглеждане“ в отдел „Обществени поръчки“.

Въпреки многократните разговори с представителите на фирмата-изпълнител „РЕСТСТРОИТЕЛ“ ДЗЗД Ясен Желев и Анатоли Асенов и обещанията от тяхна страна за адекватни стъпки по ремонтно-реставрационните дейности, с огромно съжаление констатираме, че непоследователните и непрофесионални действия от тяхна страна продължават и водят до увреждането на сградите и материалната база на обсерваторията.

В допълнение към предходния доклад, смятаме за нужно да Ви информираме за извършените дейности от 27.09.2023 г. до настоящия момент:

- В Административната сграда на обсерваторията бяха открити и почистени оригиналните „воронки“ в четирите ъгъла на сградата. Оказаха се напълно запазени, без течове, като оттичането на дъждовната вода през тях става директно към канализацията.
- През октомври нова бригада (външна фирма) работи по покривите на Административната и Старата сграда на обсерваторията:

- **30.09 – 09.10.2023 г.** Работа по покрива на Административната сграда: нареден е 4 см слой фибран, над него е направена замазка (цимент) (снимка 1 от Приложението) и са положени два слоя покривна битумна хидроизолация. По искане на г-н Анатоли Асенов от фирмата-изпълнител, битумната изолация е продължена вертикално до горния вътрешен ръб на покривния парапет (снимка 2). По този начин се закрива пространството между орнаментите на парапета и се създава сериозна предпоставка за влизане на вода от външната страна между изолацията и парапета (снимка 3). Последното може да доведе до регулярно мокрене на всички външни стени на сградата.
- **10.10 – 22.10.2023 г.** Работа по покрива на Старата сграда: въпреки че в проекта за ремонт оценката за състоянието на покрива е задоволителна, от фирмата-изпълнител наредиха на ангажираната бригада да премахне всичко, включително и носещите греди (покривни ребра - мертеци). Покривните ребра са отрязани, като са оставени крайните им външни части, които са свързани с новите греди с пирони (снимка 4). Според работниците това не е никак добър вариант, но така им е наредено, за да се запазела дърворезбата на старите греди. Мнението на представители на катедра „Астрономия“, че това можеше да се избегне, като се поръчат греди със същата декорация, бе споделено и от работещите по покрива. На 15.10 бяха докарани стари капаци, но неясно защо на 20.10 бяха взети обратно. На 22.10 покривът е почти завършен, като за пълното му приключване са необходими материали: улуци, около 150 керемиди, няколко челни дъски и капаци.
- В периода **23 – 30.10.2023 г.** не е правено абсолютно нищо по сградите. Представител на външната бригада, ангажирана с покрива, ни обясни, че без материали няма как да продължат.
- **30.10.2023 г.** След поредния напрегнат разговор с г-н Ясен Желев по телефона, най-сетне бе докарана арматурата за основите на Старата сграда. Той, а също и г-н Асенов обещаха, че до края на седмицата бетонът ще бъде налят в дупките в Старата сграда и под входа на купола.
- **1-2.11.2023 г.** Полагане на арматурата и изкопаване на две дупки при входа на Големия купол.
- **3.11.2023 г.** Нови двама майстори преправиха изцяло връзването на арматурата, като обясниха, че не е направена както трябва. Направиха кофраж. Също така казаха, че е абсурдно тези дупки да стоят така отворени и че не трябва да се чака и ден. Освен това обясниха, че след полагането на бетона са нужни още две итерации: изкопаване, арматура и бетон под стените.
- **4.11.2023 г.** След изсипалия се над обсерваторията обилен дъжд (~35 л/кв.м) е видно, че в Старата сграда има сериозни течове в две от помещенията (снимка 5). Причината са несложени/недовършени ламарини около комина. В мазето на Административната сграда стените са мокри на нивото на почвата (снимка 6), поради ненаправения дренаж.
- **5-6.11.2023 г.** За 2-3 часа на ден бригадата, копала дупките в Старата сграда, под ръководството на г-н Асенов, забърква няколко чувала цимент с пясък направо върху тревата (снимка 7) и го наливат в дупките. Направеното представлява нищожен процент от нужния обем.

Уважаеми г-н Ректор,

Поради неразумните, непоследователни и нерегулярни действия и/или бездействия на фирмата-изпълнител, към днешна дата състоянието на сградите и двора на Астрономическата обсерватория на СУ е много по-лошо, отколкото преди започването на ремонта:

- Под стените на Старата сграда зяят дупки, оставени така близо два месеца. Над всички дупки се виждат пропуквания на стените, които преди ги нямаше (снимка 8). Покривът

е ремонтиран, но не напълно и по съмнителен начин, заради насоките от фирмата. Налице са сериозни течове около комина. Наредените керемиди са стари, някои счупени и със следи от мъх и цимент – те са събрани от различни други обекти с оправданието, че не могат да се намерят нови такива. Бърза справка в Интернет показва, че тъкмо керемиди от този вид са много популярни и лесно могат да се намерят и закупят нови. *Преди началото на ремонта стените не бяха пропукани, покривът бе в добро общо състояние и абсолютно никъде в сградата нямаше течове.*

- Поради разбития и оставен в неадекватен вид покрив на основната сграда на обсерваторията (Административна сграда), с аудитория „Акад. Никола Бонев“, тя е наводнена през септември и съответно обитаването на помещенията не е възможно. Съществува сериозен риск за съхраняваната там техника. Дейностите по ремонта на покрива не са завършени. Съвсем реален е рискът от нови наводнявания на външните стени. Състоянието на помещенията се влошава с всеки изминал ден (Срв. снимка №5 от предходния доклад със снимка № 9 от настоящия).

Преди началото на ремонта всички помещения бяха в добро общо състояние и почти ежедневно в тях се провеждаха занятия, публични събития и други дейности.

- Още през месец март г-н Ясен Желев помоли да демонтираме телескопа от 1897 г. в Големия купол на обсерваторията, тъй като „през следващите дни“ ремонтът щял да стартира. Изпълнихме молбата му и поради това, куполът остана затворен по време на двете мащабни публични прояви на 22 и 29 април, традиционно привлекли хиляди посетители. Реалното начало на ремонта бе в средата на месец май, а днес, половин година по-късно, по сградата не е направено нищо, като дори укрепването на входа е все така в начален етап. Вследствие на премахването на камъни и почва пред и около входа на купола, както и на част от алейната мрежа пред него, пропадането/разцепването на входа на сградата е по-голямо, отколкото беше през пролетта.

Преди началото на ремонта Големият купол и най-старият телескоп на постоянен фундамент в България се използваха регулярно за наблюдения при обучения и публични прояви.

- Дворното пространство на обсерваторията е засипано със строителни отпадъци на голяма площ. Съществена част от тревните площи са унищожени безпричинно.

Преди началото на ремонта дворното пространство бе в прекрасно състояние, поддържано ежедневно от представители на катедра Астрономия. Използвано е за разнообразни публични прояви и обучения.

Допълнителни преки негативни резултати от описаното в настоящия и в предходния доклад:

- Поради неадекватните действия на фирмата изпълнител, обсерваторията е неизползваема и помещенията не са подходящи за каквото и да е човешко присъствие. Невъзможно е да се провеждат регулярните студентски занятия, публични прояви от тип „Отворени врати“, платени посещения и традиционният кръжок по астрономия.

- Невъзможността за използване на обсерваторията в продължение на толкова дълъг период се отрази сериозно на магистърската програма „Астрономия и популяризация на астрономията“, достъпна за завършили бакалавърска или магистърска степен от всички специалности. От създаването ѝ през 2016 г., седем поредни години в нея се записваха по 12 - 15 студенти. Повече от половината от тях биваха привлечени благодарение на информация, получена на публични прояви в обсерваторията през лятото/ранна есен. При липсата на такива през последните месеци,

налице е безпрецедентен спад на заинтересуваните кандидати, като новоприетият випуск се състои от едва 5 студенти.

- Към горепосоченото трябва да прибавим преки финансови загуби за СУ. На първо място, става дума за хиляди левове от нереализирани платени посещения в обсерваторията, каквито се организираха редовно. Съществува и вероятност от пряка загуба на десетки хиляди левове от спонсори. Например, от АУРУБИС БЪЛГАРИЯ АД още преди 6 (шест) години официално заявиха готовност да подпомогнат ремонта на обсерваторията с 50 000 лв. През пролетта на 2023 г., след като научиха за започването на ремонтните дейности, поискаха да подпомогнат цялостните ремонт и реставрация на Големия купол за посочената сума. Единствената пречка това да се случи до момента е липсата на ясен план с разписани срокове и последователни стъпки. Такъв бе поискан неколккратно от фирмата-изпълнител – без всякакъв резултат.

- От около два месеца в двора на обсерваторията са натрупани десетки пакети (около 130 броя) с различни материали на циментова основа (снимка 10). Порадименящите се атмосферни условия и въпреки че от екипа на катедра „Астрономия“ го завихме с подръчни средства, най-вероятно отдавна е негоден за използване. Това повдига въпроса дали фирмата-изпълнител ще поиска заплащане и за този материал.

С огромно съжаление, искаме и трябва ясно да заявим, че поради неразумните, непрофесионални и неадекватни действия и бездействия от страна на „РЕСТСТРОИТЕЛ“ ДЗЗД, сградите и дворът на Астрономическата обсерватория на СУ са в състояние на тотална разруха. Постоянните подвеждащи обещания, взаимно противоречащи си твърдения и откровени лъжи от страна на господата Ясен Желев, Анатоли Асенов и Людмил Костов са абсолютно недопустими за представители на фирма-изпълнител, оторизирана за ремонт на сгради със статут на недвижимо културно наследство на първия и най-престижен университет в България.

Отново искаме да Ви уверим, че екипът на катедра „Астрономия“ ще следи още по-внимателно всяка стъпка по ремонта и ще дава пълна публичност при най-малките съмнения за необосновани забавяния и неразумни дейности, нанасящи щети на първите сгради, построени за нуждите на университета, и представляващи първата научна инфраструктура и първата обсерватория в България. Настояваме за навременна намеса от съответните контролни органи на СУ.

Ръководител на Астрономическата обсерватория на СУ:

/доц. д-р Евгени Овчаров/

Ръководител катедра „Астрономия“:

/доц. д-р Тодор Велчев/

07.XI.2023 г.

Декан:

/проф. дфзн Георги Райновски/

ПРИЛОЖЕНИЕ

Снимка 1. Слой фибран (4 см) и замазка върху покрива на Административната сграда.

Снимка 2. Битумната хидроизолация, нанесена до горния вътрешен ръб на парапета.

Снимка 3. Външната страна на покривния парапет.

Снимка 4. Покривните ребра – отрязаните външни части на старите са съединени с новите с пирони.

Снимка 5. Теч в Старата сграда, близо до комина (04.11.2023 г.)

Снимка 6. Влага на нивото на почвата в мазето на Административната сграда (4.11.2023 г.)

Снимка 7. Следи от бъркания на ръка бетон директно върху тревата в двора.

Снимка 8. Пропукване над изкопана дупка под стена в Старата сграда.

Снимка 9. Колоната до вратата на аудитория „Акад. Никола Бонев“ вече е сериозно мухлясала.

Снимка 10. Една малка част от оставения на въздействието на влагата строителен материал.